

Raport

z ewaluacji wewnętrznej obszaru 1.2 uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności

Prezentowany raport jest wynikiem badania (ewaluacji wewnętrznej), przeprowadzonego w Zespole Szkół Społecznych w Lubinie przez zespół ewaluacyjny, powołany na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 w sprawie nadzoru pedagogicznego uchwałą Rady Pedagogicznej ZSS w Lubinie z dnia 6 października 2011 roku nr 2/10/2011-2012

Zadaniem zespołu było przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej obszaru 1.2 Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności, która polegała na zaplanowanym oraz podporządkowanym określonym rygorom metodologicznym zbieraniu i przetwarzaniu danych dotyczących warunków, przebiegu, jak i skuteczności dotychczas podejmowanych działań.

Zespół pozyskiwał informacje, które były niezbędne do przeprowadzenia badania (ewaluacji) z wielu źródeł, takich jak: ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowy z uczniami klas 1-3 SSP przeprowadzone przez pedagoga oraz rozmowy z klasami 4-5 przeprowadzone przez wychowawców, jako narzędzia uzupełniające wyniki ankiet dla tej grupy uczniów. Zespół przeanalizował również Sprawozdanie z realizacji planu nadzoru pedagogicznego Zespołu Szkół Społecznych w Lubinie z roku szkolnego 2011/2012, sukcesy uczniów w konkursach przedmiotowych, artystycznych i zawodach sportowych, zasoby strony internetowej oraz wykorzystał wiele spostrzeżeń, które są wynikiem obserwacji codziennej pracy nauczycieli, zachowań uczniów oraz licznych rozmów z rodzicami.

Dzięki zastosowaniu różnorodnych metod badawczych zespół uzyskał wyniki badania o wysokim stopniu wiarygodności, na co miały wpływ także profesjonalne zaplanowanie działania i zastosowane różnorodne metody. Ponadto osoby prowadzące badania są pracownikami Zespołu Szkół Społecznych w Lubinie i ze swojej strony dołożyli wszelkich starań, aby zachować jak największy obiektywizm.

Badanie przeprowadził zespół w składzie:

1. Beata Petrykowska – wicedyrektor ZSS, nauczyciel j. niemieckiego – przewodnicząca zespołu
2. Anna Gębka – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, pedagog szkolny w gimnazjum
3. Agnieszka Przyszlak – nauczyciel plastyki, muzyki, zajęć artystycznych i techniki
4. Katarzyna Wróblewska – nauczyciel matematyki, koordynator ds. konkursów
5. Justyna Zaryczańska – nauczyciel języka polskiego, opiekun gazetki szkolnej „Ekspress Społeczniaka”

Wnioski i rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej obszaru 1.2 uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności

Analiza zebranego przez zespół ewaluacyjny materiału źródłowego upoważnia do stwierdzenia, że uczniowie Zespołu Szkół Społecznych w Lubinie nabywają wiedzy i umiejętności zgodnie z podstawą programową w stopniu wysokim.

Szkoła rozpoczyna badanie i analizę przyrostu wiedzy w szkole podstawowej od przeprowadzenia sprawdzianu kompetencji po klasie trzeciej edukacji wczesnoszkolnej. W roku szkolnym 2011/2012 uczniowie klasy 3 uzyskali średnio: z matematyki 89% i z języka polskiego 92,3%, co daje stanin 9. Test kompetencji po klasie trzeciej zostanie dokładnie przeanalizowany pod kątem stopnia opanowania poszczególnych umiejętności. Za trzy lata, po sprawdzianie klasy 6 na podstawie obu tych testów zostanie przeprowadzona dokładna analiza wiedzy i umiejętności nabytych przez każdego ucznia.

Z analizy dokumentacji szkolnej wynika, że w latach 2007-2011 promowani byli wszyscy uczniowie. Średnia ocen w Społecznej Szkole Podstawowej wynosiła w roku szkolnym 2007/2008 4,7%, 2008/2009 4,38%, 2009/2010 4,77%, a w 2010/2011 4,78%. Natomiast średnia ocen w Społecznym Gimnazjum Językowym w tych samych latach wynosiła: 2007/2008 4,63%, 2008/2009 4,48%, 2009/2010 4,51%, a w 2010/2011 4,35%. Jeśli chodzi o wyniki badań zewnętrznych, tj. sprawdzianu po klasie szóstej oraz egzaminów gimnazjalnych to prezentują się one następująco:

Sprawdzian po klasie szóstej: 2008/09 - średnia szkoły: 24,4% przy średniej województwa 22,4% i odpowiada staninie 7, w roku 2009/10 - średnia szkoły 29,94% przy średniej województwa 24,3% i odpowiada staninie 8 i w roku 2010/11 - średnia szkoły 30,9 przy średniej województwa 24,8% i także odpowiada staninie 8. W roku szkolnym 2011/2012 - średnia szkoły 30,2%, średnia województwa 22,5, średnia w kraju stanin 9.

Egzaminy gimnazjalne: część humanistyczna 2008/2009 - 36,5% przy średniej województwa 31,1%, w 2009/10 - 37,3% przy średniej województwa 30,3% i w 2010/11 - 31,8 % przy średniej województwa 24,7%, stanin wynosił 8. Część matematyczno-przyrodnicza: 2008/2009 - 35,5% przy średniej województwa 25,2%, w 2009/10 - 33,5% przy średniej województwa 23,4% i w 2010/11 - 32,5% przy średniej województwa 23,0%, stanin wynosił 8. Języki obce: 2008/2009 - 47,5%, 2009/10 - 46,5%, 2010/11 - 44,5 %. Wyniki uzyskiwane przez uczniów Zespołu Szkół Społecznych w ostatnich latach nie wykazują istotnych wahań w dół lub w górę i są znacznie wyższe niż średnia miasta i województwa.

Mimo takiego stanu rzeczy rekomenduje się przeprowadzanie na drugim i trzecim poziomie edukacji nie tylko globalnej analizy wyników, lecz rozszerzenie jej o szczegółową analizę poszczególnych umiejętności, którą obowiązkowo muszą przeprowadzać poszczególne zespoły przedmiotowe. Zadaniem zespołów będzie również wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy, przedstawienie ich dyrekcji szkoły oraz Radzie Pedagogicznej a następnie wdrożenie i monitoring stosownych działań.

Rekomenduje się również przeprowadzenie cyklu warsztatów przygotowujących uczniów do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, uczących kontrolować emocje, wzmacniających wiarę we własne siły, uczących strategii rozwiązywania testów oraz motywujących do podejmowania wyzwań.

Od 1 września 2009, tj. od momentu wprowadzenia nowej podstawy programowej w pierwszym i trzecim etapie kształcenia, nauczyciele na bieżąco monitorują stopień jej realizacji. Szkoła wypracowała jednolity system monitorowania, który składa się z comiesięcznego rozliczenia zrealizowanych godzin a na koniec roku składane jest sprawozdanie z realizacji treści podstawy programowej.

W szkole analizowane są przyczyny trudności uczniów w nauce, analizuje się również czynione przez nich postępy, czego efektem jest między innymi opracowanie i wdrożenie „Regulaminu i karty zaliczania materiału przez ucznia przewlekle chorego”. Ponadto każdy z nauczycieli analizuje osiągnięcia uczniów ze swojego przedmiotu i na ich podstawie formułuje wnioski do dalszej pracy z uczniem zdolnym i uczniem wymagającym wsparcia i pomocy. Każdy z uczniów ma możliwość uczestnictwa w konsultacjach lub umówienia się na indywidualne spotkanie z nauczycielem. Efektem indywidualnego podejścia do ucznia jest od kilku lat brak ocen niedostatecznych zarówno na zakończenie każdego trymestru, jak i na koniec roku szkolnego.

Systematycznie przekazywane nauczycielom przez pedagogów szkolnych informacje zawarte w opiniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej pozwalają na bieżąco dostosowywać wymagania do zdolności rozwojowych uczniów. Pedagog szkolny dba również o to, aby nauczyciele uczący w klasach 4-6 SSP odpowiednio wcześniej poznali uczniów kończących naukę na pierwszym poziomie edukacyjnym, tj. edukację wczesnoszkolną. W tym celu pod koniec roku szkolnego organizowane są spotkania informacyjne dla nauczycieli kl. 4-6 SSP z obecnym wychowawcą.

Jednak przeprowadzone badanie ankietowe wśród rodziców wykazało, że pedagoga szkolnego znają głównie ci rodzice, których dziecko nie radzi sobie z wyzwaniami stawianymi przez szkołę. W związku z powyższym rekomenduje się, aby od roku szkolnego 2012/2013 zmodyfikować plan pracy pedagogów szkolnych. Zmiany powinny polegać na prowadzeniu cyklicznych, wcześniej ustalonych i zatwierdzonych przez dyrektora ZSS warsztatów i szkoleń dla uczniów, rodziców oraz nauczycieli, które powinny być prowadzone zarówno przez samych pedagogów, jak i zapraszanych specjalistów.

W roku szkolnym 2011/2012 w celu zintensyfikowania odkrywania mocnych stron uczniów oraz poprawy indywidualizacji pracy z nimi opracowano i wprowadzono dla uczniów klas 4-6 SSP „Kartę oceny społecznej programu/projektu”. Narzędzie to pozwala na przeprowadzanie obiektywnej oceny efektów pracy w ramach projektu oraz przygotowuje uczniów szkoły podstawowej do wystąpień przed publicznością. Badanie ankietowe wykazało jednak, że duża grupa uczniów kl. 4-6 SSP i I-III SGJ jest zdania, że ich mocnych i słabych stron nie zna wiele osób w szkole, również wychowawca. Rodzice są jednak odmiennego zdania. W związku z powyższym rekomenduje się, aby jednym z celów działalności Samorządu Uczniowskiego w przyszłym roku szkolnym było zbadanie relacji pomiędzy uczniami, wychowawcami i pozostałymi nauczycielami. Dodatkowo od roku szkolnego 2010/11, w celu stworzenia rodzicom warunków do spokojnej, merytorycznej rozmowy o swoim dziecku nie tylko z wychowawcą, raz w trymestrze organizowane są spotkania indywidualne dla rodziców.

Z rozmów przeprowadzonych z uczniami klas 2-3 SSP, rozmów wychowawców z rodzicami uczniów tych klas oraz sugestii zawartych w ankietach wynika, że należałoby zmienić model zajęć prowadzonych w ramach półinternatu. Od nowego roku szkolnego 2012/2013 zajęcia zaproponowane przez szkołę dla klas 1-3 SSP, prowadzone w ramach półinternatu, powinny mieć charakter warsztatów/bloków do wyboru, zgodnie z zainteresowaniem i predyspozycjami ucznia.

W roku 2010/2011 uczniowie SSP wzięli udział w 22 konkursach zewnętrznych, a uczniowie gimnazjum w 24; w roku szkolnym 2011/2012 uczniowie SGJ wzięli udział w 15 konkursach, a uczniowie SSP w 21. Uczniowie biorą udział w konkursach międzynarodowych, ogólnopolskich, wojewódzkich, powiatowych i międzyszkolnych, przede wszystkim są to konkursy matematyczne, humanistyczne i językowe (Zdolny Ślązaczek, Zdolny Ślązak, Liga Matematyczna, Liga Humanistyczna, EDI, Limesowy Konkurs Matematyczny, Międzynarodowy konkurs Kangur Matematyczny, Międzygimnazjalny konkurs „Z historią na ty”, Konkurs wiedzy o Unii Europejskiej) oraz zawodach pływackich i konkursach artystycznych. Wysokie wyniki przede wszystkim w konkursach matematycznych są efektem indywidualnej pracy z uczniem wybitnie utalentowanym, bowiem troje uczniów ZSS ma indywidualny tok nauczania z matematyki (1 uczennica SSP, 2 uczniów SGJ).

Istotną rolę we wspieraniu uczniów przez nauczycieli w odkrywaniu ich uzdolnień i zainteresowań naukowych, artystycznych i sportowych odgrywają liczne zajęcia prowadzone przez nauczycieli w ramach art. 42. oraz szkolny programu „Talent”. Dodatkowo zajęcia są podsumowywane

przez nauczycieli, a wnioski zbiera dyrektor szkoły. Badanie ankietowe przeprowadzone zarówno wśród rodziców, jak i uczniów wykazało, że mimo szczytnych założeń programu „Talent” oraz licznych zmian systematycznie wprowadzanych nadal nie jest on odbierany przez nich jako dobre narzędzie, które pozwoli odnieść uczniowi sukces na konkursach zewnętrznych. Dlatego zaleca się, aby na początku każdego roku szkolnego podać informację, kto z uczniów podejmuje się pracy w programie, oraz sprecyzować główny cel, jaki pragnie osiągnąć dana grupa. Na koniec roku szkolnego należałoby wyróżnić uczniów, którzy przez cały rok szkolny, systematycznie i rzetelnie wywiązywali się z zadań. Ponadto należy dolożyć starań, aby w danym roku szkolnym pojawiła się możliwość zorganizowania wycieczki związanej z założonymi celami programu „Talent” z danego przedmiotu, w której wzięliby udział jego uczestnicy.

Szkoła wypracowała bogaty wachlarz narzędzi motywujących uczniów. W zależności od przedziału wiekowego sprawdzają się wybrane sposoby, co potwierdzają również obserwacje nauczycieli. Zaleca się jednak, aby w planie wychowawczym na dany rok szkolny w klasach 4-6 SSP i I-III SGJ obowiązkowo zaplanować godzinę wychowawczą poświęconą zasadom składania i wypełniania szkolnych wniosków stypendialnych. O możliwości składania wniosków należy również systematycznie przypominać rodzicom.

Nauczyciele deklarują, że organizują warsztaty, starają się pracować metodą projektu, na zajęciach lekcyjnych realizują projekty, także z partnerami z zewnątrz - „Schule im Wandel”, „Deutsch-Wagen-Tour” we współpracy z Goethe-Institut, korespondencja uczniów klasy czwartej z partnerską szkołą Trekronegade Freinetskole w Kopenhadze oraz wymiany uczniowskie z Nicolaus-August-Otto-Schule w Nastatten. Nauczyciele prowadzą wiele ciekawych, różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, np. koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, SKS, warsztaty z rękodzieła, język włoski, organizują konkursu Wiedzy o Unii Europejskiej, którego laureaci biorą udział w wyjazdach studyjnych do Brukseli.

Uczniowie tworzą gazetkę szkolną „Express Społeczniaka”. W dodatku do „Gazety Wrocławskiej” ukazują się przedruki wybranych artykułów, których autorami są uczniowie klas 4-6.

Ankieta przeprowadzona wśród rodziców wykazała, że z jednej strony cenią oni sobie nowoczesne metody pracy, takie jak warsztaty czy projekty, ale nie do końca są przekonani o korzyściach z nich płynących, co może być efektem nierozumienia terminów fachowych lub celów założonych przez nauczyciela i realizowanych w ten sposób. Rekomenduje się, aby nauczyciele prowadzący dane zajęcia warsztatowe lub projektowe wyraźnie je nazywali, tak aby uczniowie mogli zapoznawać się z fachowym nazewnictwem. Powinni też formułować cele zajęć, wyraźnie przedstawiać je uczniom i przeprowadzać obowiązkową ewaluację zajęć, a wnioski zapisywać, umieszczać w widocznym miejscu w klasie w formie plakatu lub wykresu, po czym powinny być one przekazywane wychowawcy. Rekomenduje się także przeprowadzanie na radach sierpniowych krótkich warsztatów przypominających zasady przeprowadzania ewaluacji oraz przypomnienie starych sprawdzonych metod przeprowadzania efektywnej ewaluacji, jak również prezentowania nowych metod. W ten sposób zostanie utworzony ogólnodostępny katalog metod ewaluacji. Dodatkowo należy przybliżyć rodzicom ideę pracy metodą projektu, uświadomić im jej zalety, a także systematycznie przedstawiać ofertę warsztatów, projektów planowanych na dany rok szkolny oraz zamieścić o nich informacje na szkolnej stronie internetowej, podobnie jak ofertę kół zainteresowań.

Szkoła informuje o sukcesach odnoszonych przez uczniów na cotygodniowych apelach, zebraniach z rodzicami, zamieszcza listę sukcesów na tablicy informacyjnej, stronie internetowej oraz w gazecie szkolnej. Dyplomy, medale i wyróżnienia poszczególnych uczniów oraz zdjęcia wykonanych przez nie prac są również eksponowane w formie wystawy w holu szkoły. Poza tym nauczyciele stale motywują uczniów do podejmowania nowych wyzwań, rozwijania swoich zainteresowań poprzez uczestnictwo nie tylko w konkursach, ale także projektach, wycieczkach edukacyjnych, lekcjach w kinie, bibliotece, wymianach międzynarodowych. Z badania przeprowadzonego wśród uczniów i rodziców wynika, że dla rodziców uczniów klas 1-3 SSP tablica informacyjna jest głównym źródłem, z którego czerpią wiedzę o sukcesach, bowiem bywają w szkole codziennie. Natomiast pozostali rodzice, którzy już nie odbierają dzieci ze szkoły, czerpią tę wiedzę z innych źródeł. Z danych wynika, że z tak wygodnego

źródła informacji, jakim jest szkolna strona internetowa, wiedzę o sukcesach uczniów czerpie 51% rodziców klas 4-6 i 59% rodziców klas I-III SGJ. W związku z powyższym na początku nowego roku szkolnego należy przeprowadzić ankietę dot. funkcjonalności strony internetowej ZSS.

Ofertę szkoły w zakresie rozwoju zainteresowań najsłabiej oceniają rodzice uczniów klas 4-6 SSP. Dlatego należy zadbać, aby właśnie dla tej grupy rodziców organizować spotkania z rodzicami w ciekawej formule, która unaoczní rodzicom osiągnięte przez ich dzieci sukcesy, zrealizowane projekty, czynione postępy oraz poinformuje o aktualnych wydarzeniach. Skromna oferta zajęć artystycznych i sportowych była spowodowana przede wszystkim brakiem stosownej bazy, co ulegnie zmianie w nowym roku szkolnym 2012/2013. Dlatego nauczyciele zajęć artystycznych oraz wychowania fizycznego powinni dołożyć wszelkich starań, aby przedstawić uczniom ciekawą ofertę zajęć dodatkowych, która w pełni wykorzysta potencjał nowej bazy dydaktycznej.

Poza tym uczniowie i rodzice sygnalizują w ankietach potrzebę organizowania wycieczek edukacyjnych połączonych z warsztatami. Należy więc rozważyć możliwość organizowania wycieczek jednodniowych, które byłyby skorelowane z programem nauczania i treściami podstawy programowej. Mogłyby one odbywać się raz na pół roku, powinny mieć jasno sformułowane cele, uczniowie powinni otrzymać precyzyjnie określone zadania do wykonania podczas wycieczki, później zaś być z nich rozliczeni. Natomiast nauczyciel powinien wraz grupą/klasą przeprowadzić ewaluację.

Potwierdzają to wszystkie analizowane źródła, tj.: ankietowani rodzice, uczniowie, nauczyciele, wywiady, dokumenty i obserwacje życia szkoły.